

LES FRONTERES DE CATALUNYA. SEGLES XVII I XVIII

“Historiae oculus geographia”

(Ortelius. *Theatrum orbis terrarum*, 1570)

Les fronteres, generalment determinades per condicions geogràfiques i esdeveniments històrics, apareixen i desapareixen. Una constatació d'aquest fet es pot visualitzar a través d'unes representacions gràfiques que aporten informació d'àmbit territorial i polític: els mapes.

La denominació “Catalonia” va aparèixer impresa per primera vegada en un mapa de la península ibèrica de Francesco di Nicola Berlinghieri, publicat a Florència l'any 1482, dins de la *Geographia* de Ptolomeu. Les primeres referències de mapes manuscrits de Catalunya les trobem a finals del segle XVI, però, lamentablement, no se n'ha conservat cap exemplar.

No fou fins a començaments del segle XVII quan s'estamparen les primeres cartes geogràfiques de Catalunya. Durant els segles XVII i XVIII foren publicades unes tres-centes cinquanta versions, seixanta-cinc d'elles en primera edició.

La cartoteca de la Biblioteca de Catalunya va començar a formar-se al 1918; poc després, el 1923, es va constituir la secció d'Estampes, Gravats i Mapes, predecessora de l'actual Unitat Gràfica de la Biblioteca de Catalunya. La cartoteca aplega una notable col·lecció, amb un total aproximat de divuit mil documents que inclou peces singulars com la *Carta nàutica de Gabriel de Vallseca* (anterior a 1439) i fons com el de Mossèn Ignasi M. Colomer.

Dins d'aquest conjunt, cal destacar la significativa presència de cartes geogràfiques de les terres catalanes, que ara la Biblioteca es complau en mostrar per mitjà d'aquesta exposició. Es tracta d'una selecció dels referits primers mapes de Catalunya, la majoria editats fora de la península ibèrica, reflex de la supervivència de la nostra identitat i de l'antic i rellevant interès internacional pel nostre territori.

el fet de que el foli assignat a Catalunya porti el número 20* fa pensar que va ser intercalat en una data posterior, probablement entre el 1605 i el 1608. La mateixa versió del mapa es va publicar en altres sis edicions: tres en llatí (1603, 1609 i 1612), dues en italià (1608 i 1612) i una segona en castellà el 1612.

Dins d'un atlas de butxaca

Pieter van den Keere. Catalonia. Dins: Mercator, Gerhard. *Gerardi Mercatoris Atlas, sive Cosmographicae Meditationes de Fabrica mundi et fabricati figura.* Amsterodami: sumptibus Johannis Cloppenburgij, 1630. 18 x 25 cm. Top.: Res 377-8°

Publicat l'any 1630 a Amsterodami [Amsterdam]. Va ser gravat per Petrus Kaerius (Pieter van den Keere). S'estampà novament dins d'un Apèndix de l'anterior atlas, en una nova edició de l'any 1632, i en una altra de l'any 1734 –amb petites diferències d'ordre estètic– dins d'un atlas d'Henry de Sauzet.

La dedicació de Johannes Cloppenburg (1592-1652) a l'edició d'atles és probable que l'originés el seu parentiu amb Jodocus Hondius. El gravador Pieter van den Keere (1571-1646), fill d'un fonedor de caràcters tipogràfics, també estava emparentat amb Jodocus Hondius.

El primer mapa anglès. Estampat per un editor d'obres de Shakespeare

Michael Sparke i I.V.L. Catalonia more particularly described. [London: Michael Sparke and Samuel Cartwright, 1635]. 16 x 23 cm. Top.: XV BC 1974

Publicat per primera vegada el 1635 dins d'*Historia mundi or Mercator's atlas. Containing the cosmographical description of the fabricke and figure of the world*, imprès a Londres per Thomas Cotes per a Michael Sparke i Samuel Cartwright. Es poden veure les indicacions “sumpt.” (a expenses de) Mi. Sparke i “fecit” (fet per) I.V.L. (probablement Jacob van Langren).

Un mapa rar

Gerhard Bouittats. Catalonia. [S.l.: s.n., ca. 1650]. 32 x 42 cm. Top.: XV B 104

És un mapa rar del que es disposava de poca informació fins ara. Recents investigacions basades en una carta geogràfica del mateix estil i gràficament molt similar a la de Catalunya (*Portugallia et Algarbia quae olim Lusitania*) de mida paral·lela (31,5 x 41,5 cm), una rosa dels vents equiparable, una nau molt similar i una representació hidrogràfica semblant, fan deduir que tots dos mapes procedeixen del mateix autor i època. Només es té constància de l'existència de tres exemplars d'aquest mapa de Catalunya, un dels quals a la Biblioteca de Catalunya procedent de la col·lecció de Mossèn Ignasi M. Colomer. La descripció hidrogràfica, la cartel·la, les dades de l'escala i la denominació dels mars (“Mediterranis” i “Gallicum”) fan pensar que Bouittats s'inspirà en el mapa de Catalunya que podem veure a l'obra de Janzsoom Blaeu (1571-1638) *Theatrum Orbis Terrarum*.

Una variant del “Mercator”

Jan Jansson. Catalonia. [Amstelodami [Amsterdam]: sumptibus Ioannis Ianssonii, & Henrici Hondii, post. 1652]. 38 x 50 cm. Top.: CM I 53

Publicat per primera vegada a Amsterdam per J. Jansson i H. Hondius el 1638 dins d'*Atlantis Novi Pars secunda*, també conegut com *Atlas Novus*. La mateixa carta geogràfica va aparèixer a moltes altres edicions posteriors (versions llatines, franceses, holandeses, alemanyes i castelleses). Aquesta edició té el verso en blanc i es creu que potser és de 1652 o posterior.

Una edició mural

Nouvelle description de la principauté de Catalogne et des comtez de Barcelone Roussillon Cerdagne et d'Ampurias : Partie orientale. A Paris: chez F. Delapointe, [1660?]. 52 x 75 cm. Top.: CM I 4696

Mapa edició de F. Delapointe que per les seves mides devia estar destinat a l'ús de mural. Editat per primera vegada per Jean Boisseau (actiu entre 1637-1658) el 1642. D'aquest mapa se'n coneixen quatre versions més: la de Louis Boissevin, que va ser dipositari de part del fons de Boisseau, datada l'any 1642 però estampada cap els anys cinquanta; l'exposada aquí, de F. Delapointe dels voltants de 1660 i dues de Baillieu, datades els anys 1706 i 1708.

Dins d'un petit atlas neerlandès

Jan Jansson. Catalonia : von Catalonia. [Amsterdam: Jan Jansson, 1648]. 15 x 20 cm. Top.: XV B 102

Mapa publicat dins l'edició alemanya de 1648, *Atlas minor das ist Eine Kurtze jedoch gründliche Beschreibung der gantzen Welt*, del qual hi ha una segona edició de l'any 1651.

Un mapa de temàtica religiosa. El primer estampat a Itàlia

Ioannes à Montecalero. Provincia Cataloniae cum confinijis. [Taurinorum [Torí]: Alexandri Federici, 1649]. 22 x 31 cm. Top.: XV B 589, 590

Publicat per primera vegada a Torí el 1649 dins de *Chorographica Descriptio Provinciarum*. Obra impulsada per Ioannes à Montecalero, ministre general de l'ordre i pels franciscans Maximinus a Guchen, i Bernardinus Burdigalensis i Ludovicus a Monte Regali. Descripció provincial dels convents que van establir a Europa els caputxins frares menors de Sant Francesc. Es coneixen les edicions de Roma (1643), Torí (1649) i Milà (1713 i 1721).

Primer mapa amb la delimitació de les vegueries

Nicolas Sanson. Principauté de Catalogne, divisée en neuf dioceses et en dix-sept vegueries &c. : mais le Comté de Roussillon, ou est l'evesché d'Elne transferé a Perpignan, où sont les veguerie de Perpignan, souveguerie de Valspir, veguerie de Villefranque en Conflans, souveguerie de Capsir, encore le Val de Carol, la Torre de Cerdan[n]e &c. dans

le Comté de Cerdagne, sont a present reunis a la France. [A Paris: chez Pierre Mariette], 1660. 38 x 46 cm. Top.: XV M 635

És el primer mapa imprès de Catalunya que conté la divisió territorial de les vegueries. Fou publicat a *Cartes generales de toutes les parties du monde, ou les empires, monarchies, republicues, etats, peuples, &c. de l'Asie, de l'Afrique, de l'Europe, & de l'Amerique, tant anciens que nouveaux, sont exactement remarqués & distingués suivant leur entendue*. Paris: chez Pierre Mariette. S'han documentat nou edicions amb el mapa de Catalunya, les dues primeres de 1660.

Estampació holandesa

Frederick de Wit. Accuratissima Principatus Cataloniae et comitatum Ruscinonis, et Cerretaniae Descriptio. [Amsterdam: F.Wit. 1660 o post.]. 47 x 55 cm. Top.: CM I 4690

Mapa de F. de Wit que figura en diversos atlas, entre ells, el *Novus Atlas* i *l'Atlas Maior*. Tal com indica Koeman, és molt difícil conèixer la data d'edició de la majoria dels seus mapes, que comença a editar l'any 1659. Carta geogràfica molt completa amb localització de ciutats, pobles, rius i muntanyes. El mapa té marges graduats, relleu representat per muntanyes de perfil, i també inclou hidrografia i vegetació. Inclou la Catalunya nord, part dels territoris fronterers del País Valencià i l'Aragó.

Dins d'una rellevant obra dedicada a Catalunya

Sébastien de Pontault, sieur de Beaulieu. Carte de la Principaute de Catalogne. [A Paris: chez Le Chevalier de Beaulieu, ca. 1668]. 12 x 17 cm. Top.: XV B 101

Mapa publicat a *Les plans et profils des principales villes et lieux considerables de la principauté de Catalogne avec la carte generale et les particulieres de chaque gouvernement*. Paris: Le Chevalier de Beaulieu (s.d.). Sisè volum dels catorze que integraven la col·lecció francesa dels “Petits Beaulieu”. Mireille Pastoureau posa de manifest els problemes de datació que presenten aquests volums. En el cas del de Catalunya s'inclina per situar-la vers l'any 1668.

Amb camins de pas dels Pirineus

Pierre Du-val. La Principauté de Catalogne et le comté de Roussillon avecque les anciennes et les nouvelles bornes des royaumes de France et d'Espagne, les passages des Pyrenées et les autres routes. A Paris: chez l'auteur, 1677. 40 x 50 cm. Top.: XV A 525

Comparable en format i contingut al que Sanson va publicar el 1660, ambdós fets posteriorment al Tractat dels Pirineus, però, mentre un s'ocupa més de la divisió territorial, l'altre, el de Du-val, ho fa més de les comunicacions, en certa manera es podria dir que es complementen.

Una cartel·la molt artística

Nicolaes Jansz. Visscher. Cataloniae principatus nec non Ruscinonensis et Cerretaniae comitatus in eorum vicariatus per accurate distincti. [Amstelodamum: Nicolaes Jansz. Visscher, 1677 o post.]. 48 x 57 cm. Top.: XV A 1

Publicat a Amsterdam després de 1677 dins de l'obra *Atlas Contractus Orbis Terrarum Praecipuos ac Novissimas Complectens Tabulas*.

Dedicat al germà de Felip V

Alexis Hubert Jaillot. Principauté de Catalogne ou sont compris les comtés de Roussillon et de Cerdagne divisés en leurs vigueries présenté a Monseigneur Le Duc de Bourgogne par son tres humble et tres obeissant serviteur H. Jaillot. A Paris, [post. 1690]. 44 x 59 cm. Top.: CM I 4686

És una adaptació dels mapes dissenyats per Nicolas Sanson amb qui A. H. Jaillot havia mantingut acords comercials. Hi ha altres versions amb la intervenció de Pierre Mortier. A. H. Jaillot, va dedicar aquest mapa al Duc de Bourgogne (1682-1712), germà de Felip V, la qual cosa permet aproximar-nos al període de la seva realització.

El primer mapa estampat a Catalunya

D. Vaquer. [Mapa de Catalunya amb la imatge de Sant Jordi sobreposada]. Dins: Tristany-Bofill i Benac, Bonaventura. Sacri Supremi Regii Cathaloniae Senatus decisiones. Barchin. [Barcelona]: ex typographia [sic] Raphaelis Figueró ..., 1686-1701. 3 v., 30 cm. Top.: Prat 5-V-2 (I)

Dos símbols de Catalunya, Sant Jordi i Montserrat, presideixen aquest mapa de Catalunya que fou publicat dins del llibre de Bonaventura de Tristany, *Sacri supremi Regii Senatus Cathaloniae decisiones*, imprès l'any 1686 a Barcelona per Rafel Figueró. Aquest artístic mapa és el primer que es va estampar a Catalunya.

Dins d'una obra històrica

Pierre de Marca. Marca Hispanica, sive Limes Hispanicus, hoc est Geographica descriptio regionum quae in Catalonia continentur & Comitatu Ruscinonensi. Dins: Marca Hispanica, sive Limes Hispanicus, hoc est geographica & historica descriptio Cataloniae, Ruscinonis & circumjacentium populorum. Parisiis: apud Franciscum Muguet ..., 1688. 36 x 38 cm. Top.: 2-V-57

Mapa de Catalunya que només és inclòs en alguns dels exemplars d'una documentada obra francesa de Petro de Marca relativa al nostre territori, publicada pel seu secretari Stephan Baluzius, *Marca Hispanica sive limes hispanicus. Hoc est, Geographica & historica descriptio. Cataloniae, Ruscinons, & circumjacentium populorum*. Bona part dels documents allí divulgats havien estat localitzats pel nostre historiador Jeroni Pujades. El mapa va ser gravat per Cordier.

El primer mapa estampat de Catalunya

Jan Baptista Vrients. Nova principatus Cataloniae descriptio. Facsimil de l'edició publicada a Antverpia [Anvers]: apud Ioannem Baptistam Vrients. [ca. 1605]. Top.: 2007-Fol-1148

Mapa procedent d'un encàrrec que efectuà, a principis del segle XVII, la Deputació del General –actual Generalitat– per a ser utilitzat com a mural. El gravat i l'estampació els dugué a terme Ioannem Baptista Vrients, gravador i editor establert a Anvers. L'únic exemplar conegut d'aquest mapa de Catalunya –el més antic dels conservats– es troba a la Bibliothèque nationale de France. La qualitat de la informació que proporciona és àmplia i excepcional en haver estat dibuixat amb l'aplicació de modernes tècniques cartogràfiques.

Dins del primer atlas universal

Jan Baptista Vrients. Cataloniae principatus novissima et accurata descriptio. Antverpia [Anvers]: Joannes Baptista Vrients, [1605-1608?]. 38 x 49 cm. Top.: XV.3 M R.E. 27786

Publicat a l'atles *Theatrum Orbis Terrarum*. Per primera vegada s'afegí un mapa de Catalunya a l'esmentat atlas en la rara edició en llengua castellana de l'any 1602, *Theatro d'ell orbe de la Tierra*. Al dors del mapa s'imprimí l'àmplia descripció de Catalunya que la Deputació del General va encarregar a fra Francisco Diago. Encara que l'atles és del 1602,

Fets militars

Michel-Antoine Baudrand. *La Principauté de Catalogne et Le Comté de Roussillon...* A Paris: I. B. Nolin..., 1703. 59 x 85 cm. Top.: XV A 24. Exemplar incomplet: falta full de la part oest del principat.

L'autor d'aquest mapa, dedicat al duc de Noailles (1650-1708), fou Michel-Antoine Baudrand. A més d'aquesta edició de l'any 1703, se'n coneixen dues dels anys 1695 i 1697, i una darrera del 1762. La concepció estètica del mapa, amb un seguit de places fortes de Catalunya, posa de manifest el seu principal propòsit de destacar aspectes militars de les campanyes mantingudes a Catalunya pel mariscal duc de Noailles.

Un dels pocs mapes signats per Allard

Karel Allard. *Accuratissima Principatus Cataloniae et Comitatum Ruscinonis et Cerretaniae descriptio.* Amsterdam: apud Carolum Allard [1697]. 49 x 57 cm. Top.: CM I 4693

Mapa que formava part de l'*Atlas minor, sive Totius terrarum orbis geographica delineatio, complectens novissimas tabula...* Amsterdam: apud C Allard, 1697. Els atles dels Allard incloïen mapes signats per altres autors. Aquest de Catalunya és un dels pocs que du el seu nom. Es coneixen quatre versions d'aquesta carta geogràfica que presenten petites variacions textuals i decoratives.

Primer atles universal italià

Paolo Petri. *Il Principato di Catalogna diviso nelle sue diecisette vicarie contato di Rossillione e c^a di Cerdagna...* [Nàpols]: Paolo Petri [ca. 1700]. 41 x 54 cm. Top.: CM I 4692

És un mapa del gravador i editor italià Paolo Petri que va dedicar al marquès Domenico Salluzzi, general de cavalleria del Regne de Nàpols. Probablement fou dibuixat i estampat en paral·lel als mapes del seu *l'Atlante Partenopeo...* (1700-1718), considerat com el primer atles universal italià.

Elogis a Catalunya

Nicolas de Fer. *Principauté de Catalogne.* A Paris: chez le Sr. de Fer..., [1705]. 29 x 42 cm. Top.: XV BC 100

Mapa de Catalunya en petit format publicat per primera vegada a l'*Atlas curieux ou le monde dressé et dédié a Nos Seigneurs les enfans de France.* Paris: N. de Fer, 1705. Cal fer esment dels elogis que l'autor fa a Catalunya i als catalans a la columna de l'esquerra del mapa: "Cette province est un des plus beaux Gouvernements du Royaume d'Espagne..." i, "Les Catalans sont laborieux, braves et spirituels aymant l'indépendence..."

El primer estampat a Alemanya

Gabriel Bodenehr. *Das Fürstenthum Catalonien Nach defsen Haupt-Theile und Vicarien.* Augsburg: Gabriel Bödenehr, [1717?]. 16 x 24 cm. Top.: XV B 96

Mapa de Catalunya de petit format, gravat i estampat inicialment per Johan Stridbeck jun. (1665-1714) a l'obra *Curioses Staats und Kriegs Theatrum Dermahliger Begebenheiten in Spanien ...* Augsburg, 1705-1714. L'exemplar que aquí s'exposa correspon a una de les edicions posteriors efectuades per Gabriel Bodenehr.

D'un atles militar de butxaca

Daniel de La Feuille. *Principauté de Catalogne et partie du Roussillon.* [Tot Amsterdam: by Daniel de la Feuille, Boek verkooper beyden de Beurs, 1706]. 13 x 18 cm. Top.: XV B 587

Mapa publicat per primera vegada el 1706 dins d'*Oorlogs tabletten [Tablettes guerrieres]*. Amsterdam: D. de la Feuille, un atles que contenia diferents mapes i plànols relatius a la Guerra de Successió. Es tracta d'un atles militar de butxaca que fou objecte d'una gran demanda. El mapa pertany a alguna de les edicions que van anar sortint fins aproximadament el 1729, amb els mapes sense numerar. Al centre, el mapa de Catalunya, envoltat de 15 places fortes del Principat i del Rosselló. Una part del Montsià no hi és descrita.

Integrant d'una rellevant obra

Pieter van der Aa, *Nouvelle carte du Catalogne avec les grands chemins, etc.* 122. [Leiden: P. Van der Aa, 1715]. 16 x 19 cm. Top.: XV B 98

Aquest petit mapa va ser publicat per primera vegada l'any 1707 en dues obres, una en francès i l'altra en holandès:

1. *Les délices de l'Espagne & du Portugal...* Leide: Pierre Vander Aa 1707 i
2. *Beschryving van Spanjen en Portugal...* Leide: Pieter Vander Aa, 1707

L'exemplar que es mostra a l'exposició pertany a una edició de l'any 1715. Un altra obra de Pieter van der Aa, *La galerie agréable du monde*, certs estudiosos l'han considerada com la més monumental dins de la seva especialitat. Va començar a aparèixer a principis del segle XVIII per a ser ultimada cap a l'any 1729. El mapa de Catalunya va ser inclòs al tom II dels LXVI publicats.

Exquisida cartel·la

Johann Baptista Homann. *Principatus Cataloniae nec non Comitatum Ruscinonensis et Cerretaniae: nova tabula.* Norimbergae [Nuremberg]: Io. Homanno, [ca. 1730]. 48 x 57 cm. Top.: CM I 4764

Aquest mapa de Catalunya ja figurava al primer atles que edità Johann Baptista Homann, *Neuer Atlas bestehend in auserlesenen und allerneusten Land-Charten...* Nuremberg, 1707. El mateix mapa, amb petites variants, s'estampà en diverses ocasions. El de l'exposició és dels voltants de 1730. Cal ressaltar la seva esplèndida cartel·la.

Nova aportació dels caputxins

Provincia Cataloniae. [Milà: Giovanni Battista A. Cassinis, 1713]. 22 x 33 cm. Top.: XV B 836

Aquest mapa, una actualització del publicat per l'orde franciscà els anys quaranta del 1600, fou editat a Milà l'any 1713, dins de l'atles *Corographica Descriptio provinciarum et conventum FF. Min. S. Francisci Capucinatorum...* Milà: Typographia Ambrosij Ramellati, 1713 (imprès) i 1712 (manuscrit). En la seva edició intervingué Giovanni Battista A. Cassinis i, com a gravador, Durello.

Amb Les observations de l'Académie Royale des Sciences

Nicolas de Fer. *La Principauté de Catalogne divisée en vigueries.* A Paris: chez I. F. Benard gendre de l'auteur dans l'Isle du Palais sur Le Quay de l'Orloge a la Sphere Royale..., 1714. 47 x 64 cm. Top.: CM I 4705

Encara que la data que du el mapa és 1714, va ser inclòs dins de l'obra de l'any 1709, *Atlas ou recueil de cartes geographiques dressées sur les nouvelles observations de Mrs. de l'Académie Royale des Sciences.* Paris: Nicolas de Fer, 1709. Els mapes de Nicolas de Fer solen reflectir més les descripcions d'ordre físic i geogràfic que les de contingut històric. Una versió d'aquest mapa –la de l'exposició– va ser reeditada posteriorment pel gendre de l'autor.

Catalunya i el Rosselló

Charles Inselin. *Le Roussillon et la Catalogne.* [Paris: s.n., 17--]. 15 x 18 cm. Top.: XV C 5417

Petit mapa de Catalunya, gravat per Charles Inselin, que figura a la pàgina 327 del tom II d'una publicació francesa no localitzada. El mapa sembla voler descriure bàsicament aspectes d'interès militar com les poblacions fortificades i el curs dels principals rius.

Primera versió estampada a Catalunya de caràcter geogràfic

Josep Aparici. *Nueva descripción geographica del Principado de Cataluña.* [Barcelona: s.n., 1769]. 118 x 134 cm. Top.: XV BC 58

Encara que l'any 1707 les autoritats catalanes austriacistes havien sol·licitat a Josep Aparici la realització d'una carta geogràfica de Catalunya, aquesta no es va arribar a publicar fins l'any 1720, gravada per Antoni Sabater i sota els auspicis de Felip V. L'any 1769, amb l'observació de "...añadidos algunos lugares...", s'efectuà una segona edició. Les informacions aportades per Aparici en aquest mapa contribueixen a poder disposar d'una visió molt més acurada i moderna del nostre territori. Des de la perspectiva d'informació geogràfica, és el primer mapa estampat a Catalunya.

Primera aportació austríaca

Tobias Conrad Lotter. *Cataloniae principatus et Ruscinonis ac Cerretaniae Comitatum exactissima delineatio.* Augusta Vindel [Augsburg: T.C. Lotter, post. 1756]. 48 x 56 cm. Top.: CM I 4694

La primera edició d'aquest mapa l'efectuà George Matthäus Seutter, molt probablement al voltant de l'any 1725, dins de la primera edició del seu *Atlas Geographicus oder Accurate Vorstellung der ganzen Welt.* Es coneixen cinc diferents versions del mapa amb petites diferències descriptives. L'exemplar de l'exposició fou estampat pel seu gendre, Tobias Conrad Lotter, després de 1757. Aquesta carta geogràfica presenta algunes coincidències amb l'estampada per Homann a Alemanya.

Producte d'un afany informatiu

Tomás López. *Mapa del principado de Cataluña: comprende los corregimientos de Barcelona, Cervera, Gerona, Lerida, Manresa, Mataró, Puigcerdá, Talarn, Tarragona, Tortosa...* Madrid: en la calle de las Carretas entrando por la plazuela del Angel, 1776. 84 x 92 cm. Top.: CM I 4059

Mapa realitzat a través d'informacions manuscrites i contactes personals, però molt especialment tenint present anteriors treballs dels cartògrafs Roussel, Aparici, Darnius i Garma. Va dissenyar el mapa com a un recurs documental, versàtil i accessible. El va presentar com a mapa exempt mural i també dins d'unes compilacions de mapes. Va figurar per primera vegada dins d'un atles a l'editat pels seus fills l'any 1804, *Atlas geográfico de España que comprende el mapa general del reyno, y los particulares de sus provincias.* [Madrid], 1804.

Una aportació científica

Vicente Tofiño de San Miguel. *Carta esférica desde Cabo Oropesa a Cabo de Creux. presentada al Rey nuestro señor por mano del Exmo. Señor baylio frey Don Antonio Valdés...* [Madrid: s.n.], 1786. 57x73 cm. Top.: CM I 2420

Vicente Tofiño va ser el realitzador d'un dels treballs més qualificats, des del punt de vista científic, de la cartografia espanyola del segle XVIII. Aquest mapa de les costes catalanes, datat l'any 1786, formava part de la seva obra *Derrotero de las costas de España en el Mediterráneo, y su correspondiente de África.* Madrid: Vda. de Ibarra e hijos, 1787. El gravador fou Joachim Pro.

Primer atles universal austríac

Franz J. J. von Reilly. *Das Fürstenthum Catalonien: nro. 575.* [Wien [Viena]: herausgegeben von Franz Johan Joseph von Reilly, 1791]. 20 x 26 cm. Top.: XV B 108

Mapa publicat el 1791 o poc abans al primer atles universal austríac *Schauplatz de fünf Theile der Welt mit beständiger Rücksicht auf die besten Originalwerke in drey Theile...* Viena, 1789-91, on, entre els 83 mapes dedicats a la península ibèrica, n'hi figuraven 4 del territori català.

17 de novembre a
19 de desembre
de 2015

HORARI:

De dimarts a divendres
d'11 h a 15 h i de 17 h a 20 h
Dissabtes de 10 h a 14 h

DL: B 271515-2015

Biblioteca
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura